

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ, & qualis sit voti obligatio. punct. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

religionem intendis, & successorem fratris non obligationi religionis praefers, sed illius executioni, sicuti cum promittis fieri religiosus, cum pater obierit & non antea, vitam enim patris non praefers religioni sed illius executioni.

Rursus hoc votum conditionale subdiuidi potest in purum conditionale, & in conditionale poenale. Conditionale poenale est, quando rem promissam promittis exequi quasi in poenam si crimen aliquod commiseris; verbi gratia promittis religionem ingredi si luseris. Non enim religionem optas; imo illam aliquomodo auerfas. At quia opas à ludo abstinere, illam sub conditione si luseris promittis, ut timore obligationis incurrendae de religione suscipienda, à ludo abstineas. Purum conditionale est, quando conditio apponitur praecise ut conditio, ut si dicas; promitto religionem ingressurum si salutem recuperauero, si pater meus consenserit, si hoc peccatum vitauero.

2. Secundò diuiditur votum in simplex & solemne. Solemne est, quod Ecclesia sic disponente perpetuitatem habet, & uocentem inhabilem reddit ad actus voto repugnantes; cuiusmodi est votum in ordine sacro emissum & in Religionis professione. Simplex est quodlibet aliud carens supradictis conditionibus; tamen aliquibus caeremoniis & solemnitatibus Ecclesiasticis fiat. Votum verò solemne subdiuiditur in expressum & tacitum. Expressum est, quod verbis exprimitur. Tacitum, quod susceptione voluntaria alicuius signi cui ipsum annexum est, emitti censetur. Sic suscipiens ordinem sacrum votum castitatis tacite emittit & professorum habitum gestans expleto anno probationis professionem emittit censetur.

3. Tertio diuiditur votum ex parte promissionis in votum externum & internum, in publicum & occultum; quae diuisio & accidentalis est & per se manifesta, & explicatione non indiget.

4. Ex parte vero rei promissae primo diuiditur votum in necessarium & liberum; uoco necessarium quod est de re quae ex necessitate praeccepti exequenda erat; liberum quod libere exequi & omitti poterat. Quod aliis terminis dici solet commune & singulare; commune, quia de rebus ad salutem necessariis, quaeque omnibus sunt communes, emittitur. Singulare, quia est de rebus ad consilium pertinentibus, quarumque obligatio pro singulorum arbitratu suscipitur. Ad votum commune reducunt alij professionem quae fit in baptismo seruandi legem & renuanciandi operibus latanae. Sed ut bene ostendit Caietanus 2.2. quaest. 88. artic. 2. Quem ferè omnes sequitur ibi, nullum votum baptizatus emittit, sed solum obligationem legis Euangelicae acceptat, illamque seruare proponit non inducens sibi nouam obligationem, sed acceptando eam, quam lex Euangelica imponit: Alias quilibet Christianus duplex peccatum committeret transgrediens quodlibet praecceptum aliud aduersus illam virtutem cuius est praecceptum, & aliud aduersus votum in baptismo emissum, quod est contra communem sensum Nauarum cap. 12. num. 31. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 14. quaest. 3. Suarez lib. 3. de voto cap. 2. num. 6. Sanchez lib. 4. cap. 2. num. 1. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 6. num. 29. Ad idem est promissio, quam penitentes in Sacramento confessionis faciunt de peccatis vitandis; est enim propositum firmum, esto sub nomine promissionis declaratur: Quia non intendunt nouam sibi obligationem imponere, sed impostam proponunt seruare. Sanchez d. cap. 2. num. 31.

5. Secundò ex parte rei promissae diuiditur votum in reale, personale, & mixtum. Reale est, cum res externa promittitur scilicet pecunia, equus, domus, &c. Personale cum actio emanans à persona, Mixtum cum id, quod promittitur, partim est reale, partim personale.

6. Tertio diuiditur in affirmatiuum & negatiuum; affirmatiuum est, cum res positua promittitur nempe oratio, elemosyna. Negatiuum cum negatio promittitur, ut cum promittis abstinentiam à cibo, à matrimonio, à coitu, à furto aliisque vitis.

7. Quarto diuiditur in perpetuum, & temporale; quae est diuisio accidentalis & solum tempus spectans. Temporale dicitur; quia pro limitato tempore fit; perpetuum, quia pro tota vita obligatio suscipitur.

8. Ad idem est accidentalis diuisio voti in reseruatum, & non reseruatum, quae diuisio potestatem dispensantis non voci naturam spectat. Vide de his diuisionibus. Siluestrum verbo *votum* l. quaest. 5. Suarez tom. 2. de Relig. lib. 1. de voto cap. vltim. & lib. 2. cap. 12. Azor. 1. part. institutio moral. lib. 11. cap. 14. Lessium lib. 2. cap. 40. dub. 6. à num. 29.

PUNCTVM XI.

Quae & qualis sit voti obligatio?

SVM MARI VM.

- 1 De fide est votum ad sui executionem obligare.
- 2 Ex suo genere grauis est haec obligatio.
- 3 Ex sola intentione uocentis supposita materia grauitate plures consent non posse limitari obligationum.
- 4 Probabilis est posse.
- 5 Fit satis fundamento num. 3. adducto.
- 6 Ex leuitate materia leuiter votum obligat.
- 7 Unde grauitas vel leuitas materia in votis sumenda fit?
- 8 Qualis sit obligatio voti, an fidelitatis tantum, an etiam illius virtutis ad quam pertinet materia promissa? Solutio fidelitatis est obligatio, tamen si Sanchez contrarium sentiat.
- 9 Fit satis fundamentis contrariis.
- 10 Qualiter ad solos actus externos vitandos & non ad internos se voto obstringere possit?

1. DE fide est & lumine naturali notum obligare votum ad illius executionem. Nam si fides data hominibus obligat ut seruetur, quanto magis data Deo. Obligat autem ex virtute fidelitatis, quae comparatione Dei est vera religio; colitur namque Deus & honoratur seruando quod illi promissum est. Ratione enim promissionis debetur Deo cultus promissus. Ipsaque Deus ius habet cum exigendi à promittente; non quia promittens ius Deo concedat, quod antea non haberet, ut contingit in promissionibus humanis, quibus promittens promissam cultus ius nouum concedit, sed quia promittens maiorem cultus Deo debiti promissione determinauit. Deo namque ob eius diuinam excellentiam & supremum dominium debetur cultus & honor; sed qui colitur & qui honor; non est determinatus. Promittens autem sua promissione illum determinat; ac proinde illa facta iam Deo ille cultus debetur, quod debitum est debitum ex fidelitate & veracitate. Si promissionem species; ac est debitum iustitiae, qualis comparatione Dei esse potest, si ius ipsius respicias.

2. Haec autem obligatio voti ex suo genere grauis est. Quia graue est Deo fidelitatem praestare & cultum debitum exhibere. Sic tenent omnes Doctores explicantes in hunc sensum illa verba Pauli 1. ad Timotheum 5. habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt, & definitur ab Innocentio. III. in cap. licet de voto.

Difficultas verò est an ex intentione uocentis, vel ex materia promissa leuis esse possit?

3. Et quidem ex sola intentione uocentis supposita materia grauitate plures Doctores consent limitari non posse obligationem ad solum culpam venialem. Sic Sotus l. 7. de iustit. 9.2. art. 1. in corp. Cordoia in sum. quaest. 1.88. in puncto. Valsq. 1.2. disp. 153. c. 4. num. 14. Bafil. Legion. l. 12. de sponsal. c. 2. num. 12. Et fauent omnes illi qui negant in legislatore hanc potestatem ferendi legem in re graui. Neque obligationem grauius ferunt. Quia posito voto obligatio illius à diuina à naturali immediate provenit; lex namque diuina obligat promittentem fidelem esse in promissis. Sed obligatio legis diuinae & naturalis semper est iuxta materiae grauitatem. Ergo obligatio voti leuis esse non potest posita materia grauitate. Et confirmari potest à simili ex Iuramento. Si enim Iuramentum praestes de materia graui, coardare non potes obligationem sed necessario grauius obligari debes. Ergo similiter in voto. Item in contractu sponsalium, & in professione religionis, & in voto castitatis in ordinibus sacris emissio non potest obligari leuiter; ergo intentio uocentis non limitat naturalem voti obligationem. Deinde in leui materia non potest velle te grauius obligari, ergo neque in graui materia potest velle leuiter.

4. Contrarium docuit Sanch. l. 1. de sponsal. disp. 9. num. 6. Suarez tom. 2. de Relig. l. 4. de voto c. 4. n. 7. & mihi est probabilis. Probo, quia lex in materia graui potest leuiter obligare ut tract. 1. de peccat. disp. 2. punct. 8. probauimus. Ergo votum, quod est quadam lex priuata leuiter obligare potest. Sicut enim ex intentione legislatoris nascitur obligatio legis sic ex uocentis intentione obligatio voti. Ergo iuxta eius intentionem commenturari debet. Et explicatur amplius, liberum est promittenti se velle obligari; cum obligatio promissionis ex voluntate illius pendat. Ergo liberum est nolle totam obligationem subire.

Dices promittenti liberum esse promittere, & consequenter se velle obligari. At posita promissione neque liberum illi esse nolle obligari neque obligari dimittit. Quia promissio est

est assertio rei futuræ promissario infinuata, cuius obligatio non penitet ex afferentis voluntate sed ex virtute veracitatis & fidelitatis obligantis veram reddere assertionem.

Respondeo promissionem non solum esse assertionem rei futuræ promissario infinuatam, sed insuper connotatæ voluntatem suscipiendi obligationem faciendi illam. Alias non video quomodo ex illa assertionem potius quam ex proposito obligatio nascatur. Qui enim firmiter proponit in confessione vitæ peccata non solum voluntatem desiderij habet illa vitandi, sed virtute illius desiderij assertit vitaturum. Ad quia per huiusmodi desiderium & assertionem non intendit novam obligationem subire, illa assertio & desiderium vim voti & promissionis non habet. Requiritur ergo ad veram promissionem voluntas suscipiendi obligationem; imò in hac voluntate promissio consistit; ergo potest promittens velle limitatam obligationem subire.

5. Ex his soluitur oppositum fundamentum. Concedo obligationem promissionis ex lege diuina & naturali oriri, sed dependenter à voluntate promittentis, quæ cum solum sit ad venialem culpam, lex diuina ad illam solum obligabit. Ad confirmationem de Iuramento respondeo, esse disparatam rationem. Nam Iuramentum consistit in adducendo Deum in testem seu fidei iuramentum, quod cum non suspicari magis nec minus, eius obligatio ex voluntate iurantis limitari non potest. At cum votum formaliter consistat in voluntate se obligandi ad rem quam assertis futuram exequendam, & in obligatione sit magis & minus, potest ex intentione promittentis leuis esse; esto materia grauis sit. At secunda confirmatio concedo, in contractu sponsalium, & in professione religionis, & in voto castitatis in ordinibus emissio non potest promittentem velle se leuius tantum obligare; quia hæc voluntas est contra naturam & solemnitate talium contractuum; ac proinde voluntate illa posita nihil efficitur. Secus verò est, quando res promissa non petit hanc grauem obligationem. Ad tertiam confirmationem concedo, in leui materia non posse te velle grauius obligari; quia non acceptat Deus talem voluntatem vixit perfectioni spirituali non conducenem, sed potius saluati periculum afferentem; & quia est de materia incapaci talis obligationis; bene tamen acceptat leuem obligationem in graui materia. Quia & votum virilis est, & D o honorifica, & materia promissa capax est illius minoris obligationis; quia maioris est capax. Suar. lib. 4. de voto cap. 4. in fine. Sanchez lib. 4. sum. cap. 12. num. 6. & alij.

6. Verum ex leuitate materiae posse votum leuius obligare, eiusque transgressionem non excedere culpam venialem consenti communitur Doctores, & videre est in Soto l. 7. de iustit. q. 2. art. 1. Nauar. sume. 1. num. 40. Suar. l. 5. de voto c. 4. num. 5. Valent. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 4. q. 2. Azor. 1. p. l. 11. instit. moral. c. 15. q. 4. Sanchez. l. 4. sum. c. 12. num. 5. Lessio l. 2. c. 40. dub. 9. Layman. l. 4. tract. 4. c. 3. n. 2. Ratio est quia obligatio voti est obligatio fidelitatis, quam vouens contrahit implendi promissum; sed hæc obligatio suscipit magis & minus pro materiae grauitate. Ergo ex leuitate materiae leuis effici potest. Item commune est in omnibus præceptis obligationem ex suo genere grauem fieri venialem ex leuitate materiae. Quod si dicas: hoc esse probandum comparatione voti dari leuem materiam. Nam esto leuis in se sit, at non videri leuem eo ipso, quo per votum Deo sacrum; sicut in mendacio leui contingit quod in se quidem leuis materia est: At vt sub Iuramentum cadit, grauius est: Facile fiet satis, si aduertas in perituro assertorio ideo mendacium leue non esse leuem materiam, quia mendacium Deo tribuitur quantum est ex parte iurantis; & mendacium sine graue sit sine leue æque cum summa & infallibili veritate pugnat: At non reddendo promissum Deo nihil Deo attribuitur eius bonitati aut veracitati contrarium, sed solum te ostendit infidelem, & illius maiestatis cui fidem dedisti quasi contemptorem. Quod si leuis materia sit, leue esse potest.

7. Vnde autem hæc leuitas materiae in votis sicut & in reliquis præceptis desumenda sit? Late diximus, 1. p. tract. 2. disp. 2. de peccatis punct. 7. & sequentibus, neque aliquid speciale notandum occurrit, & ibi doctis consentit Suar. in præsent. lib. 5. cap. 4. §. 6. Lessio l. 2. cap. 40. dub. 9. Sanchez. lib. 4. c. 12. n. 12. & sequent. Vbi dup. item regulam generalem constituit, quibus grauitas & leuitas materiae declaratur: Prima; illam esse grauem materiam de qua est præceptum; vel potest esse præceptum sub graui culpa obligans, quia votum obligat instar præcepti. Secunda; grauitatem, vel leuitatem materiae promissæ ex honestate ipsius omnibus circumstantiis pensatis desumendam esse; quia hæc ratione grauitate vel leuitate in cultum diuinum cedit. Ex quibus regulis infertur votum sumendi Eucharistiam & audiendi vel dicendi sacrum vel confessionem faciendi grauius obligare; quia & grauius cedunt in cultum Dei, & ex illis esse potest præceptum. Secus verò dicitur & bene de voto confitendi venialia quando de facto confessio facienda est; & de voto recitandi ter oratio-

nem dominicam vel Angelicam etiam intuitu lucrandi indulgentiam plenariam. Deinde infert in voto non bibendi vinum, illam esse grauem materiam, quæ esse, si præcepto Ecclesiastico vñ vini prohiberetur. Quare si in ea quantitate sumeretur, quæ ad prandium communiter sufficit temperatè vino vntibus, grauius peccaretur; secus si minor quantitas nisi forte esset votum de ieiunando in pane & aqua. Præterea infert in voto elemosinæ, grauitatem vel leuitatem metiendam esse ex fine intento. Si enim commodum temporale pauperis vel Ecclesiæ respexisti; illa erit grauis materia, quæ graui furto sufficeret; & leuis, quæ leue furum constitueret. At si aliquid faciendum in honorem Dei respexisti, ex illius grauitate vel leuitate grauitas vel leuitas materiae promissæ desumenda est. Quia ratione subdit; votum erogandæ elemosinæ ad faciendum factum, grauem materiam esse. Quia in ordine ad diuinum cultum grauis materia est quoddam factum.

8. Posito votum ex se grauius obligare, & aliquando tum ex intentione vouentis, tum ex materia promissæ leuem obligationem inducere; restat inquirendum, qualem obligationem inducat; an fidelitatis tantum, an etiam illius virtutis, ad quam pertinet materia promissæ? v. g. Promittis sacrum facere, ieiunium seruare, elemosinam tribuere, obligatus es non solum ex fidelitate seruare promissum, sed etiam ex speciali virtute religionis, temperantiæ, vel liberalitatis?

Affirmat Sanchez. l. 4. de voto. c. 11. n. 6. Casu quo ex speciali affectu illius virtutis, ad quam pertinet materia promissæ votum emittitur; consentit Valent. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 4. q. 1. conclus. 2. Mouetur: quia legislator præcipiens actum, obligat præcepto illius virtutis, cuius est actus præceptus; præcipiens enim ieiunium obligat ex virtute temperantiæ, & præcipiens sacrum audire, obligat ex virtute religionis. Sed votum est quædam lex priuata. Ergo hæc sibi obligationem imponit. Secundo generaliter probatur transgressionem voti semper adiunctam esse malitiam contrariam honestati rei promissæ. Nam violans ieiunium promissum non solum est infidelis, sed intemperans; siquidem ex nimio & inordinato affectu comedit quæ & quando comedere non debet; & vxor quæ ligata voto castitatis petit debitum, non castitatis actum sed luxuriam præstat, cui nimis videtur affecta & sic de alijs. Ergo transgressionem voti semper adiungitur malitia aduersus materiam promissam ac si præcepta esset. Tertio si verum est in transgressionem votorum nullam aliam malitiam reperiri præter infidelitatem in non seruandis promissis, non esset necesse declarare in confessione materiam voti transgressi, sed satisfieri sufficeret dicendo transgressus sum votum in materia graui. Consequens videtur esse contra communem præxim. Ergo si quum est vitra malitiam infidelitatis aliam adesse.

Nihilominus dicendum est, votum de re alias non præcepta solum obligationem fidelitatis inducere, quatenus vouens intendat per votum habere rectitudinem virtutis materiae promissæ. Sic optime docuit Suar. l. 4. sum. c. 5. num. 11. & seclusa speciali vouentis intentione docuit Sanchez l. 4. sum. c. 11. num. 23. Et bene Caietan. 2. 1. q. 88. art. 5. dub. 2. Ratio est: quia vouens quantumvis afficiatur ad materiam promissam non potest illius habendæ aliam obligationem sibi imponere nisi quatenus Deo illam promittit. Sed ex hac ratione solum nascitur naturalis obligatio fidei seruandæ absque speciali obligatione ad materiam; illam enim accidentaliter respicit. Ergo ex vi voti sola est obligatio fidelitatis. Hinc colligere potes transgressionem omnium votorum eiusdem esse speciei infimæ. Quia eorum malitia tota consistit in non seruandis promissis. Quod verò promissa diuersa sint, parum interest ad huius transgressionis considerationem. Sic Caietan. d. art. 5. dub. 2. Sanchez. d. c. 11. n. 23. Suar. c. 3. n. 9.

9. Neque obstant contraria argumenta. Ad primum dico esse disparatam rationem legis & voti. Nam lex non extahit materiam præceptam à propria ratione virtutis, sed in illa necessitate imponit; quia media illa intendit subditos studiosos efficere. At votum, quia cultum Dei respicit, non imponit necessitatem in honestate materiae promissæ, sed illa honestate supposita diuino cultui offert & consecrat. Et ex hac obligatione necessitas executionis oritur.

Ad secundum respondeo cum Suar. d. l. 5. c. 3. n. 12. Transgressionem voti ieiunij voluntarij esse posse actum temperantiæ per se spectatum si sumatur quoad actum exteriorem. Quia potest fieri cum mediocritate ad honestatem illius obiecti requisita. Sed concessio in hac parte excessum esse non inde infertur grauis culpa aduersus temperantiæ. Quia comparatione temperantiæ non est excessus grauis, esto grauis sit comparatione voti emissi. Ad tertium negant sequelam plures, quos tacito nomine refert & sequitur Lud. Lopez. 1. p. instit. c. 5. colum. Suar. l. 5. de voto. c. 3. num. 9. fin. Quia non solum est obligatio fatendi malitiam peccati, sed qualiter illa malitia contracta est, quando inde iudicium confessoris multum variari potest. tum ad cognoscendam grauitatem delicti, tum ad medicinam applicandam. Econtra alij sentiunt non esse necesse explicare materiam

materiam transgressionis, sed materia aliunde explicata si forte ex aliis præceptis necessaria & obligatoria fuit, satisfacere obligationi transgressionem voti absolute explicando. Sic docuit Nauar. *sum. c. 6. ad finem & cap. consideret de penitent. dist. 1. §. in princ. 104. Henric. l. 5. de penitentia. c. 5. n. 4. Eman. Sâ verbo confession. 31. Lellius. l. 2. c. 40. dub. 9. in fine, n. 61. Sed optime distinguit Sanch. d. l. 4. *sum. c. 11. num. 24.* Iuxta diuersas sententias de obligatione confitendi circumstantias aggravantes: retenta enim sententia negante has circumstantias necessario confitendas esse, vera est sententia Nauar. & aliorum. At retenta sententia docente eas esse confitendas, vera est sententia Suar. & Lud. Lopez. Sed adhuc posita hac sententia subdit Sanch. non esse opus explicare materiam promissam, sed satis esse si dicas re transgressum esse votum vel Iuramentum in materia notabiliter aggravante. Quia ad voti transgressionem per accidens est hæc vel illa materia.*

10. Rursus inquires; an ad solos actus externos vitandos & non ad internos de voto obstringere possis?

Negat Sanchez *lib. 4. sum. cap. 11. num. 12. c. 0.* quod sit obligatio ad impossibile. Prohibito namque actu externo, consequenter videtur prohibitus internus, qui circa illum versatur. Dicendum tamen est supradictam sententiam veram esse, si vouens expressè voluerit, vt nequaquam velit se obligare ad vltimum actum internum vitandum. Nam talis voluntas est de obiecto impossibilis. Qui enim promittit non fornicari, consequenter promittit non habere voluntatem fornicandi. Nam voluntas fornicandi est voluntas transgrediendi promissionem factam. Non igitur stare potest, promissio de vitanda fornicatione, quin sit promissio de vitanda etiam voluntate illius. Ac si vouens hanc expressam voluntatem non habet, sed solum se obligandi ad vitandos actus externos; probabilius esse votum valere & vouentem manere obligatum ad vitandos actus internos transgressionis voti directè repugnantes, sed non alios. Quia hæc obligatio & possibilis est & intentioni vouentis accommodata. Quare si votum est de vitanda fornicatione, vel pollutione, obligatur vouens ex vi voti non habere voluntatem fornicandi, vel polluendi; non tamen obligatur ex vi talis voti ad fugiendas delectationes morosas de fornicatione vel pollutione. Quia illæ delectationes nec directè aduertantur huic voto vt de se constat; neque etiam indirectè, si quidem non sunt de fornicatione vel pollutione circumstantia voti affectis, sed absolute sumptis. Valq. *1. 2. disp. 112. cap. 2. num. 9.*

PUNCTVM XII.

Qualiter votum obliget cum eius materia determinata non est?

SVMMARIVM.

1. *Votum semper obligat iuxta intentionem vouentis.*
2. *Cum de intentione vouentis non constat spectanda est materia promissa, & iuxta illam censendum est votum obligare.*
3. *Si hæc spectata dubium est, verba secundum communem sensum accipienda sunt, & iuxta illum obligatio voti mensuranda.*
4. *Votum benignè quoad fieri possit interpretari debet.*
5. *Vouens recitare rosarium, obligatur ad tertiam illius partem.*
6. *Qualiter intelligatur votum audiendi singulis diebus sacrum.*
7. *Quid de voto virginitatis seruande.*
8. *Vouens religionem non obligatur ex vi illius ad castitatem.*
9. *Vouens peregrinationem satisfaciit peregrinatione equestri.*
10. *Quid si mercede conductus aut causa alterius negotij peregrinationem suscipias?*
11. *Qualiter obliget ieiunij votum.*
12. *A voto ieiunandi sextis feriis, vel alio die te excusare si dies natalis Domini incidit plures affirmant. Sed contrarium est verius.*
13. *Vnum tantum peccatum committitur in huius voti transgressionem.*
14. *Violans ieiunium ex obligatione voti an peccet quoties carnes comedit illo die? Negat Sanchez n....*
15. *Probabilius est oppositum.*
16. *Fit satia opposito fundamento.*
17. *Vouens ieiunium potest ovis & lacticiis vesci extra quadragesimam, vel si habeat bullam.*
18. *At in quadragesima & privilegio secluso obligatus est ab his abstinere ex vi voti; tamen si contrarium Sanchez censet.*

19. *Qualiter obliget votum ieiunandi in pane & aqua.*
20. *Quid dicendum de voto abstinentie à carnibus?*
21. *Quid de abstinentia à vino?*
22. *Votum de perpetuo est & esse videantur verba indeterminationem significare.*
23. *Ob indeterminationem rei promissæ votum non citatur.*
24. *Determinandum est ad minimam quantitatem & qualitatem vitalem sub re promissa contentam.*
25. *Qualiter obliget votum de re indeterminata quoad indeterminationem, v. g. talicem vinum ex pluribus quis habes?*
26. *An si vnus solus remaneat ex pluribus qui fuerunt sub distinctione promissæ, debeas integrè illum solvere? Negat Sanchez, probabilius est oppositum.*
27. *Sed quid si rem determinatam promiseris & dubitas tamen, cui ex dualis Ecclesius, vel pauperibus? Affirmat Sanchez te possi applicare cui volueris. Vtrius credo te obligatum esse diuidere.*
28. *Qualiter obliget votum duplicis rei sub distinctione promissæ?*

1. Pro huius difficultatis solutione statuendæ sunt aliquæ regulæ generales in quibus Doctores conveniunt. Prima regulæ est; votum obligat secundum intentionem vouentis neque amplius extendi. Nam hæc obligatio voluntarie assumitur, ac proinde excedere non potest propriam voluntatem. Constat hæc regulæ ex illo Deuterono 23. *Facies sicut promissisti Domino Deo tuo, & præcipia voluntate & ore tuo locutus es.* Et tradunt omnes.

2. Secunda est, cum de intentione vouentis expressè non constat, spectanda est materia promissa, & iuxta illius naturam censendum est votum obligare. Quia quilibet præsumendus est eam obligationem subire velle, quæ materia promissæ accommodata fit. Sic ex communi omnium sententia supponit Suar. *lib. 4. de voto cap. 7. num. 2. & 6.* Layman *lib. 4. de voto cap. 3. num. 3.*

3. Tertia regulæ est si intentio vouentis & materia promissa inspecta dubium est, qualis sit voti obligatio, verba promissionis secundum communem & frequentem vltimè spectanda sunt, & iuxta illum obligatio voti interpretanda est. Colligitur ex illo Deut. 23. *illaqueatus es verbis tui.* Et ratio est: quia semper quis est præsumendus facere velle, quod verbis explicat iuxta *leg. Labeo ff. de suppellectil. leg. ibi Nemo dicitur præsumitur quod non sentit.* Sic Cajetanus *2. 2. quæst. 88. art. 2. dubio 4.* Suar. *d. cap. 7. n. 16. conclusio 3.* Sanch. *lib. 4. de voto cap. 11. num. 29.* Layman. *loco allegato.* Debet tamen vouens sensum verborum scire; alias non poterit illum intendere. Vt bene notauit Sanchez supra. Sed hæc scientia semper præsumenda est. Quia semper præsumi debet vituperans verba ad explicandos conceptus; & sensum verborum intelligere & illis vti in sensu communiter recepto.

Quarta regulæ est si supradictis omnibus consideratis adhuc dubia est voti obligatio, voti benigne interpretandum est. Vt quoad fieri possit minus obliget Colligitur ex *cap. ex parte de censibus & tradunt ibi Doctores & Azor. 1. p. 11. c. 10. q. 2.* Suar. *lib. 4. de voto c. 7. n. 18.* Sanch. *lib. 4. de voto c. 11. n. 3.* Layman. *d. l. 4. tract. 4. c. 3. n. 3.* Ratio est: quia obligatio non est imponenda, nisi de ipsa clarè constet, ob periculum transgressionis. Has regulas late confirmauimus *super. tract. dist. 2. punct. vlt.* Vbi de interpretatione Iuramenti, & facium quæ tract. 3. de legibus vbi de eorum interpretatione locuti fuimus. Solum est difficultas qualiter hæc regulæ ad casus aliquos singulares applicentur. Vt ergo hoc intelligatur, discutamus per frequentiores.

5. Primò deducitur vouentem recitare Rosarium Beate Virginis obligatum esse attentè recitare. Quia sine attentione nulla est oratio Valent. *2. 2. dist. 6. q. 6. punct. 4. q. 3.* Sanchez *lib. 4. de voto c. 11. num. 30.* Paulus Layman. *lib. 4. tract. 4. cap. 3. num. 3.* Suarez *lib. 4. de voto cap. 7. num. 18.* At non est obligatus integrum Rosarium recitare nisi id expressè intendit; sufficit si tertiam partem recitet. Quia secundum frequentiore vltimè sub nomine Rosarij tertia pars intelligitur. Suar. *lib. 4. de voto cap. 8. num. 5.* Sanch. *lib. 4. cap. 13. n. 15.* Sed an satisfaciatur alternatim recitando cum locio? Affirmat Azor *lib. 10. institutionum moral. cap. 7. qu. 10.* Bonacio *dist. 4. q. 2. punct. 6. num. 29.* Quia modus ille recitandi conformis est consuetudini Ecclesie etiam in Rosarij recitatione vt patet ex vltimo religionis Camaldulens. Vbi illius religiosi alternatim Rosarium recitant. Sed contrarium verius cum Nauar. *cap. quando de consecrat. dist. 5. cap. 10. n. 22.* Sanch. *lib. 4. cap. 11. num. 38.* Quia Rosarium commune vltimè & consuetudine non alternatim recitatur. Ergo votum de illius recitatione non est præsumendum fieri de recitatione extra vltimè & consuetudinem. Eadem ratione vouens Rosarium non credo satisfaciatur si solum mente & non voce recitaret; quia de recitatione